

Opinia
o programie nauczania geografii *Nowa nasza planeta*
w klasach I - III gimnazjum
Pawła Włada
wydanym przez Wydawnictwo Szkolne PWN

Po zapoznaniu się z programem nauczania geografii w gimnazjum *Nowa nasza planeta* autorstwa Pawła Włada mogę stwierdzić, że:

1. Program nauczania geografii w gimnazjum *Nowa nasza planeta* **jest zgodny z** wchodzącą w życie od 1.09.2009 r. **podstawą programową** kształcenia ogólnego (rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dziennik Ustaw z 15 stycznia 2009 r. Nr 4., poz.17).
2. Program jest **spójny z wytycznymi** zawartymi w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie **dopuszczenia do użytku** szkolnego programów wychowania przedszkolnego i **programów nauczania** oraz dopuszczania do użytku szkolnego podręczników (zawiera wszystkie elementy jakie powinien zawierać program nauczania).
3. Do programu dołączono cele kształcenia oraz treści nauczania – wymagania szczegółowe z podstawy programowej, co daje nauczycielowi **możliwość porównania ich z celami i treściami zapisanymi w programie nauczania.**
4. Program nauczania składa się z dwóch części:
I *Założenia ogólne*
II *Realizacja programu.*

5. Część I

W poszczególnych rozdziałach opisane są cele ogólne, zadania szkoły, treści nauczania, osiągnięcia ogólne uczniów, przykłady zapisywania osiągnięć szczegółowych, procedury osiągania celów programu, przykłady kontroli i oceny osiągnięć uczniów oraz warunki realizacji programu. Autor przedstawia swoją koncepcję programu, w której uwaga nauczyciela skupiona jest na **wszechstronnym rozwoju osobowościowym i umysłowym** uczniów gimnazjum. Na **rozwijaniu ich zainteresowania światem, zdobywaniu osiągnięć** oraz **kształtowaniu postaw** niezbędnych w życiu społecznym i przyrodniczym.

W tej części nauczyciel-realizator znajdzie informację o programie oraz bogaty instruktaż metodyczny dotyczący:

- osiągnięć ogólnych i szczegółowych nabywanych przez uczniów w trakcie realizacji programu (nawiązanie do hierarchicznej celów nauczania A, B, C, D według klasyfikacji B. Niemierki),
- czasowników operacyjnych używanych do opisu osiągnięć uczniów oraz przykłady ich zastosowania do formułowania poleceń sprawdzających w czasie lekcji,
- planowania wynikowego z przykładem klasyfikacji osiągnięć szczegółowych na poziomy: podstawowy - dla początkujących, rozszerzający - dla zaawansowanych, uzupełniający - dla chętnych, zgodnie z założeniem, że „*treść nauczania należy dostosować do indywidualnych możliwości ucznia*”
- zestawienia godzin lekcyjnych według modułów i działów programu zgodnych z treściami podstawy programowej,
- ograniczenia metod podających, a stosowania powszechnie metod wyzwalających aktywność twórczą uczniów, pobudzających ich ciekawość oraz pozytywne emocje, samodzielność,

- konieczności planowania zajęć w terenie zgodnie z zaleceniami podstawy programowej,
- stosowania różnorodnych form badania osiągnięć uczniów,
- propozycji oceny osiągnięć uczniów na sprawdzianach pisemnych, ustnych oraz praktycznych,
- kryteriów oceny zeszytu przedmiotowego, pracy zespołowej,
- dokumentowanie osiągnięć uczniów,
- podstawowego zestawu środków dydaktycznych niezbędnego w realizacji programu.

6. Część II

Zawiera propozycję realizacji celów programu geografii w gimnazjum w postaci **ramowego planu nauczania** – z podziałem na moduły, działy i jednostki tematyczne oraz odniesieniem do umiejętności, które uczeń powinien przynieść do gimnazjum po realizacji programu przyrody w szkole podstawowej.

Program nauczania *Nowa nasza planeta* przeznaczony do nauczania geografii w klasach I-III gimnazjum. Treści edukacji geograficznej podzielono na trzy części:

I moduł – **Ziemia** – 30 godz.

Zawiera treści dotyczące mapy, Ziemi jako planety, klimatu, skorupy ziemskiej i procesów w niej zachodzących, środowiska przyrodniczego Ziemi.

II moduł – **Regiony świata** – 30 godz.

Zawiera treści dotyczące wybranych regionów świata, od obszarów polarnych po Europę.

III część – **Polska** – 60 godz.

Zawiera treści dotyczące demografii, gospodarki, krain geograficznych Polski oraz regionu, w którym mieszkamy.

Program zgodnie z założeniami nowej podstawy programowej został przygotowany do realizacji w wymiarze co najmniej 120 godzin w trzyletnim cyklu kształcenia (4 godziny tygodniowo w ciągu 3 lat). Autor sugeruje aby przydział godzin przypadających na klasy rozkładał się następująco: kl. I – 1 godz., kl. II – 1 godz., kl. III – 2 godziny tygodniowo.

Ministerstwo obliguje nauczyciela do zrealizowania 130 godzin w cyklu. Pozostaje więc czas na powtórzenia, utrwalenia i stosowanie metod, wymagających więcej czasu na realizację tematu niż godzina lekcyjna, na przykład lekcje terenowe, poznawanie regionu.

Daje to możliwość zrealizowania wymagań szczegółowych przed egzaminem gimnazjalnym w klasie III.

7. Zalety programu:

- **opiera się na celach i treściach nauczania – wymaganiach szczegółowych z podstawy programowej,**
- **dostosowany** do możliwości intelektualnych uczniów,
- **stawia na wszechstronny rozwój i samodzielność uczniów,**
- **poprawny** pod względem merytorycznym i dydaktycznym,
- zaplanowany na 120 godzin realizacji, co daje możliwość pełnego przygotowania uczniów do egzaminu gimnazjalnego, który odbywa się w kwietniu,
- **proponuje szczegółowe procedury osiągnięcia celów** kształcenia i ocenienia osiągnięć dydaktycznych i społeczno-wychowawczych uczniów,
- **zawiera szczegółowe instrukcje metodyczne,**
- **może być modyfikowany** stosownie do potrzeb szkoły i nauczyciela,
- daje uczniowi możliwość przygotowania się do dalszej edukacji,
- **jest jednym z elementów pełnej obudowy dydaktycznej** koniecznej w trakcie nauczania (podręcznik, zeszyt ćwiczeń, atlas, niezbędnik dla nauczyciela).

Barbara Szeptalin

nauczyciel dyplomowany geografii
Zespół Szkół Gimnazjalnych
w Tomaszowie Mazowieckim